

Wrocław, dnia 26 maja 2023 r.

mgr Kinga Drewniowska
Uniwersytet Wrocławski
Wydział Prawa Administracji i Ekonomii
Katedra Prawa Konstytucyjnego

Streszczenie rozprawy doktorskiej
pt. „Wybór sędziów Trybunału Konstytucyjnego w Polsce”

Sądy konstytucyjne są wyspecjalizowanymi organami, których głównym zadaniem jest stanie na straży konstytucyjności przyjmowanych przez władzę ustawodawczą aktów normatywnych. Truizmem będzie stwierdzenie, że decyzje orzecznicze sądów konstytucyjnych odnoszą się do istotnych politycznie i społecznie kwestii państwowych. Ze względu właśnie na powyższe, a także uwidacznianie się roli poszczególnych sędziów konstytucyjnych przy podejmowaniu konkretnych rozstrzygnięć sądowych, wpływ na procedurę obsadzania stanowisk sędziowskich w sądach konstytucyjnych próbują zapewnić sobie ugrupowania polityczne. Kompetencje sądów konstytucyjnych w połączeniu bowiem z niewielką liczebnością sędziów konstytucyjnych (od kilku do kilkunastu osób) powodują, że w procesie kształtowania składów osobowych sądów konstytucyjnych czynnik polityczny odgrywa istotne znaczenie.

Przedmiotem niniejszej rozprawy jest szczegółowa analiza procedury wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego w Polsce, która jest kluczowym czynnikiem zapewniającym prawidłowe funkcjonowanie sądu konstytucyjnego, jego niezależności oraz niezawisłości zasiadających z nim sędziów. Powyższe stanowisko zdaje się potwierdzać najgłębszy kryzys konstytucyjny w III Rzeczypospolitej Polskiej, który wybuchł w 2015 r., właśnie w związku z wyborem sędziów Trybunału Konstytucyjnego, by następnie stosunkowo szybko przekształcić się w kryzys dotyczący ustrojowych podstaw działania całego Trybunału Konstytucyjnego.

Celem rozprawy doktorskiej jest analiza problemów badawczych oraz weryfikacja wysuniętych w ich ramach hipotez badawczych, które dotyczą wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego w Polsce. Pierwszy problem badawczy dotyczy różnych sposobów kształtowania składów osobowych sądów konstytucyjnych w Europie. Drugi problem badawczy koncentruje się na określeniu podstawowych cech i elementów składających się na

niezależność Trybunału Konstytucyjnego oraz niezawisłość jego sędziów, co pozostaje istotne dla procedury wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Trzecim problemem badawczym jest analiza obecnej procedury wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego w Polsce, co ma pozwolić na odpowiedź na szereg pytań badawczych, mających potwierdzić lub zaprzeczyć stawianym hipotezom badawczym. Pierwsza z nich wskazuje, że w Polsce występuje parlamentarny model wyboru sędziów konstytucyjnych i to wyłącznie Sejm uprawniony jest na mocy Konstytucji RP do kreowania substratu osobowego Trybunału Konstytucyjnego. Drugą hipotezą badawczą postawioną w ramach niniejszego problemu badawczego jest akcesoryjna rola Prezenta RP w procedurze wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego.

Dysertacja składa się z pięciu rozdziałów poprzedzonych wstępem i zwieńczonych zakończeniem.

Rozdział I dotyczy zagadnień natury prawnohistorycznej oraz prawnoporównawczej. W rozdziale tym omówiono narodziny idei kontroli konstytucyjności prawa, przedstawiając następnie dwa główne modele takiej kontroli, tj. model amerykański (model zdecentralizowany) oraz model europejski (model scentralizowany). Następnie po przybliżeniu rozwoju sądownictwa konstytucyjnego w Europie przedstawiono, jak współcześnie kształtowane są składy osobowe sądów konstytucyjnych w wybranych państwach europejskich.

W rozdziale II przedstawiony został sposób wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego w Polsce w latach 1985-1997 oraz ówczesna pozycja ustrojowa polskiego sądu konstytucyjnego.

W rozdziale III analizie poddano elementy składowe niezależności Trybunału Konstytucyjnego oraz niezawisłości jego sędziów, gdyż są to czynniki istotne dla prawidłowego ukształtowania procedury wyboru sędziów sądu konstytucyjnego.

Rozdział IV, będący kluczowym rozdziałem całej rozprawy doktorskiej, został poświęcony procedurze wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego w Polsce. Analiza kształtowania składu osobowego Trybunału Konstytucyjnego została przeprowadzona poprzez chronologiczne omówienie następujących po sobie elementów procedury, przy jednoczesnym omówieniu roli Prezydenta RP w procedurze kształtowania składu osobowego Trybunału Konstytucyjnego, która przejawia się w przyjęciu przez głowę państwa ślubowania od osoby wybranej przez Sejm na urząd sędziego. W rozdziale tym odwołano się również do wyboru

sędziów Trybunału Konstytucyjnego w Polsce w 2015 r., analizując przyczyny i przebieg kryzysu konstytucyjnego w tym zakresie.

W rozdziale V przedstawiono zagadnienie wzajemnych relacji pomiędzy prawidłowością składu orzekającego Trybunału Konstytucyjnego oraz procedurą jego ustalania a kwestią skutków prawnych orzeczeń wydanych przez Trybunał Konstytucyjny w składzie, w którym zasiadają osoby nieuprawnione do orzekania.

Tak skonstruowana praca stanowiła podstawę sformułowania wniosków końcowych odnoszących się do postawionych w jej wstępie celów i problemów badawczych. Dodatkowo w rozprawie doktorskiej zaproponowano postulaty *de lege ferenda*.